

ΕΛΛΗΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

8 ΤΕΤΡΑΔΙΑ
ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΕΛΛΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

8 ΤΕΤΡΑΔΙΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

Πεζογραφία, ποίηση
Τῆς ἴδιας πολιτείας δρόμοι,
πιό γρήγορα πᾶς μέ τὴν ποίηση
ἔχει τρόλεϋ
βλέπεις ἀπὸ μακριὰ
καὶ λίγη θάλασσα.

Τετράδια

Τετράδια
+ διηγήσεις

ΑΘΗΝΑ

1961

μόνο λείπει
σημ. "Η ΣΙΝΚΑ
Τωτη ΣΙΝΚΑ

ΕΙΣ ΤΟ ΒΑΘΟΣ ΚΗΠΟΣ

ΚΑΘΑΡΙΣΑΝΕ τὰ σύννεφα
φέξανε τὰ οὐρανοθέμελα
καινούργιες φανήκανε στεριές.

ΚΙ ΗΤΑΝ τὸ μέρος ποὺ μὲ πιάσαν τέτοιο
στὰ βράχια φυτρώνανε κρίνα
πίναμε νερὸ ἀπ' τὶς πηγές
τ' ἄστρα ποτές δὲν ἦτανε κρυμμένα
τὸ φεγγάρι ἔβγαινε μέσ' ἀπ' τὴ θάλασσα διπλό.

ΣΙΑΣ ΧΑΙΡΕΤΩ κυματάκια του πελάγου
αὔρες τῆς θάλασσας
τὴν ἀδύνατη λιγώσατε καρδιά μου
μὲ τὸ χᾶδι σας.

Κι ὁ ἀδύνατος σκορπίζει λογισμός μου
μὲ τὸ φῶς
ἄσπρες, πράσινες φτεροῦγες ὅπως ἀπλώνει
ὁ ἀφρός.

Σὲ λαχτάρησα νησί μου κι ἡ φωνή μου
σὰ λυγμός
ἀπ' τ' ἀπόκοσμα γυρίζω τὰ μεσόγεια λειβάδια
ὅπου ὁ παλμός.

Τῆς ζωῆς δὲν ἀγροικιέται
ἄχ λειβάδια πονεμένα
σᾶς χαιρετῶ ἀκρογιαλῖα καὶ νησιά μου
ἀγαπημένα.

Ἦχ κι ἀπ' τὸ μέλι πιὸ γλυκιά
τῆς θάλασσας ἀρμύρα.

Ο ΚΑΜΠΟΣ ὁ Ἀργίτικος χρυσάφι ἀπλωμένος
γίνανε τὰ σπαρτὰ
κι ἀπὸ τὸν κόρφο τὸ βαθὺ καλοκαιριάτικες πνοές
μᾶς ἤρθανε συρτὰ—συρτὰ.

ΤΟΥ ΜΥΚΗΝΑΙΟΥ πολεμιστῆ
στὸν τάφο του τὸ θολωτὸ
ἔλυωσε τ' ἄξιο σῶμα,
κι ὡς τὸ τραχὺ τὸ στήθος του χώνεψε ἡ γῆς
ἤρθανε κι ἀκουμπήσανε
στὸ χῶμα τὰ στολίδια του
διπλὴ σειρὰ πετράδια σκαλιστὰ
μιὰ πόρπη χρυσωμένη
κι ὀλόγυρα στρωμένα τ' ἄρματά του.

ΑΠΟ ΤΗΝ ἄκρη τοῦ γιαλοῦ
τὸν ἥλιο βλέπομε ποὺ βασιλεύει
στ' ἀντικρυνὰ βουνὰ
πῶς ἡσυχάζουνε καὶ μένουνε συλλοϊσμένα τὰ βουνὰ
ὁ ἥλιος ἅμα γύρει, ὁ ἥλιος
ποὺ ὀλημερίς γλεντᾶ τῆ γύμνια τους.

ΕΧ' Η ΑΘΗΝΑ ὁμορφιές, ἔχ' ἢ Ἄθῆνα χάρες
ὁ Πειραιᾶς ἔχει ἔργατιά, θάλασσα μὲ καράβια
ἔχ' ἢ Ἄθῆνα μέγαρα καὶ μαρμαροκολῶνες
ὁ Πειραιᾶς τὰ ξάρτια του καπνοῦς καὶ καμινάδες.
Γειά σου καϋμένε Πειραιᾶ καὶ πρῶτο μας λιμάνι
ὁ τόπος μας εἶναι ταξιδεφτῆς
εἶναι καὶ βιοπαλαιστῆς
ἔσὺ ἴσαι ἢ καρδιά του.

ΧΑΡΑ ΣΤΗ σκάλα τὴν παλιὰ ἀράζουν καϊκάκια
τὰ Κουλουριώτικα γριγριὰ καὶ τὰ τρεχαντηράκια.

ΒΑΨΕ ΤΟ τρεχαντήρι σου καλὲ
ἄλλος ποὺ νὰ μὴν τῶχει τέτοιο χρῶμα
γιατὶ μὲ κάθε μηχανὴ ποὺ θὰ περνᾶ
μοῦ ξεπετᾶ ἢ ψυχὴ στὸ στόμα.

ΚΑΡΑΒΙ ΜΟΥ σὰ φτάνομε χρυσὰ ἔναι τὰ πανιά μας
σὰν τὰ δελφίνια παίζουνε
στὴν πλώρη μας λαχτάρεις
μὰ πάλι ἅμα φεύγομε ἢ θλίψη τῆς καρδιάς μας
μαῦρο, βαρύτερο πουλὶ
κάθεται στ' ἄρμπουρά μας.

ΠΡΙΝ ΦΕΞΕΙ ἀνοίγουνται τὰ καῖκια νὰ ψαρέψουνε
πρὶν ξυπνήσω λάμπουνε οἱ ποθυμιές μου νὰ σὲ βροῦνε.

Δίχως πρόσωπο στ' ὄνειρό μου φανερώθηκες
ἐμποδισμένη ἀπαντοχὴ
στὸ προσκέφαλο βρίσκω τ' ἀχνάρι τοῦ χεριοῦ σου
δίψα μου πρωῖνὴ καὶ βραδυνή.

“ Ἄμα πλαγιάσεις δίπλα μου θὰ πετάξει τ' ὄνομά σου,
τώρα φτεροκοπᾶ
σὰν πουλὶ πιασμένο στὰ μαλλιά μου.

Μὲ τὴν ὑπομονὴ τῆς φυλακῆς
σὲ ζωγράφισα στὰ βλέφαρά μου—ἀνοιγοκλείνουνε
καὶ πέφτεις σὰν ψιλὴ βροχή.

Τῆς ἔρημος ἢ ἐρημιὰ εἶναι παζάρι
μπροστὰ στὴν ἐρημιὰ μου
ἀπ' τὸ πηγαδάκι μας κλέψανε τὸν κουβὰ
ψήλωσε τὴ δροσιὰ σου ὡς τὴν καρδιά μου.

“ Ἐνας τουρβὰς κρέμεται σὲ καρφὶ
καὶ τὸ σκιάδι σου
κι ἡ χαρὰ μας διπλωμένη σὰ μαντήλι
στὸ συρτάρι σου.

Γιατὶ ξέρω τὴ σάρκα σου μελαχροινὴ
τὴ μέρα χάνομαι καὶ σεργιανῶ τὴ νύχτα.

Ξαπλωμένη μ' ἀφίσανε τὰ χάρδια σου
καὶ δυὸ γεφύρια πιά κοντεύουνε νὰ φτάσουνε
ἀπ' τὰ μάτια σου στὸν οὐρανό,
φώναξε νὰ μεταγυρίσω στὸ πλευρὸ
πρὶν μπερδευτοῦνε τὰ δειλινὰ μὲ τὶς αὐγές
τ' ἀλήθεια μὲ τὰ ψέμματα.

Γέννησε ἡ ἀνοιξη νεκρὸ παιδί
ἄδικα πέσανε οἱ βροχές,
ἀφοῦ τὸ καλοκαίρι φέτος δὲ γιαλίσανε
δυὸ μαῦρα μάτια στὸ ἐξοχικὸ τραπέζι μας.

Ὁ χωρισμὸς πνίγει τὶς μέρες μας, μετρῶ
κορμιὰ στὴν ἄμμο πεταμένα καὶ φωνάζω
πνίξε κι ἄλλες
γιὰ νὰ περάσει γρήγορα ὁ καιρὸς.

Ὡσπου νάρθεις φωλιάζουν οἱ τρομάρες
στὴ σκοτεινὴ μου τὴν καρδιά
σὰ νυχτερίδες σὲ σπηλιά.

Ἄστραψε καὶ ξεμέθυσσα. Τώρα ἡ νύχτα
πιὸ μαῦρο ράσο φόρεσε
ἀπ' τοὺς τοίχους δὲν ξεχωρίζουνε τὰ παράθυρα.

Μαζωχτήκανε οἱ ἀόμματοι στὴν ἀποβάθρα
κι ἀπλήρωτες γριές μαλλιοτραβιοῦνται
δὲ θὰ σωπάσουνε
ἂν δὲ σφυρίξει τὸ βαπόρι νὰ ξεμακρύνει, νὰ μὴ φαίνεται
πάνω στὴ γέφυρα τ' ἄσπρο σου ποκάμισο.

Ἐκεῖ πού πᾶς τὸ ξέρουνε ὅσοι σὲ βλέπουνε
πὼς κλέψανε τὸ φῶς μας;

Δὲν πῆρε τὸ μήνυμα ἢ Νοτιά,
βάρυνε ἀπ' τὴ λύπη μας, ἔστρεψε πίσω.

ἽΟποιον δρόμο πάρω ἐσένα γυρεύω
ἄν τρίξει ξύλο εἶδηση καρτερῶ
κι ὅλα τὰ ξύλα τρίζουνε, ὅλο ἴσκιους διαβάζω
καὶ στὴν ἀντιφεγγιὰ τοῦ Αὐγερινοῦ
ἀκούω τὴν περπατηξιὰ σου.

ἽΑπ' τοὺς γειτόνους κουβάλησα κρυφὰ
πέτρες μιὰ πέτρα γιὰ νὰ φράξω,
πού κάθησες καὶ ξεκουράστηκες καὶ γέλασες.

Δίπλα μου κάθησες καὶ περισσεύει καλοσύνη
συμπονῶ τὸ μαμούνι καὶ τοὺς κόπους του,
δίπλα μου κάθεσαι μὰ ἢ λαλιὰ σου
ἔρχεται ἀπὸ μακριὰ.

Πάλι χωρίζομε. ἽΟσα μέρη περάσαμε πεθαίνουνε.
ἽΟπου δὲν πήγαμε δὲν εἶναι ἀκόμη γεννημένα.

ἽΟσες φορές μοῦ πόνεσες τὸ στῆθος
ἔνα πουλάκι ἄλαλο φτερούγισε, ἄλλο τὸ καῦμένο.

Δὲ σὲ θέλω καθημερινές, ἔλα τὶς καλές μέρες
τὶς γιορτὲς νὰ κινᾶς καὶ νᾶρχεσαι.

Περνᾶ γιαλὸ μιὰ μπρατσέρα στολισμένη
φέρνουν μὲ τὰ βιολιὰ νύφη καὶ γαμπρὸ
τὰ μάτια μου θαμπώσανε, βλέπω γραμμένη στὸν ἄφρὸ
τὴ σγουράδα τῶν μαλλιῶν σου.

Ξέρω πῶς ἀπλώνεις τὸ λαιμό σου ἅμα κοιμᾶσαι
σ' ἄκουσα στὸν ὕπνο σου ποὺ ἀναστέναξες
μιὰ φούχτα τέτοιες θύμησες θὰ κλέψω
ἀπ' τὸν κόσμο τοῦτον ἅμα μὲ πάρουνε.

ΠΟΛΛΕΣ ΑΓΑΠΕΣ μας τὶς ράναμε ἀρώματα
χειμονανθὸ τοῦ περβολιοῦ
στὸ μαξιλάρι μας θὰ φέρεις τώρα
τῆς λιασμένης γῆς τὴν εὐωδία ;
Ξέχασε τότες κι ὅσα ἤξερες, περίμενε,
ἅμα μεσημεριάσει θᾶρθω.

ΑΜΑ ΧΑΘΟΥΝΕ τὰ κορμιά μας λέω
πῶς ἐκεῖ στὸ γιαλό, στὸ χειμαδιὸ
θ' ἀνθίζουνε κάθε Φλεβάρη
δυὸ ἀνεμῶνες σπάνιες τοῦ τέλειου ἔρωτα.

ΠΑΝΩ ΣΤΗΝ ἄμμο ξάπλωσα καὶ μὲ δέχτηκε
μὲ τὸ κάθε κυματάκι τῆς ἢ θάλασσα
φεγγοβολᾶ μέσ' ἀπ' τὰ βλέφαρά μου.
Ἐπὶ μιὰ χούφτα ψιλὸ χαλίκι ξεδιαλέγω κοχυλάκια
ἢ συντροφιά θὰ τὸ πιστέψει,
πὼς ἀγαπῶ τὰ ταπεινά;
Πέτρα μὲ πέτρα πυρωμένη περπατοῦμε
ἀπ' τῆς φτέρνας τὴν ἀλαφράδα πιά γνωρίζομε
τὴ φρόνηση τοῦ γαῖδουριοῦ.
Κουρεμένα πρόβατα σὰ φείδια βγαίνουνε ἀπ' τὴ σπηλιά
ποῦ τὴν περίφραξε καλὸς τσομπάνος μὲ κλαριά.
Βγαίνουνε ἀπ' τῆς γῆς τὰ ἔγκατα;
Βγαίνουνε ἀπὸ σφιχτὴ κοιλιά; Καὶ παίρνουνε
τὴ ράχη ράχη βόσκοντας, τὰ νηόγεννα, τὰ τυχερά...
τὰ βράχια κάνουνε χνούδι σὰ σκουριά
τ' ἀγκάθια ξεπετάξανε ἀστεράκια,
τόσα λουλούδια ξέρει τοῦτο τὸ νησί
τέσσαρα χωραφάκια, δυὸ ἄλωνάκια
τάχα γιὰ λίχνισμα τόχα γιὰ θέρισμα
δὲν κουρνιάζουνε μόνο περνοῦνε τὰ πουλιά
πουθενὰ δέντρο.
Ἐπὶ τὸ γιαλὸ ἀνεβήκανε καβούρια
ξεθαρέψανε καὶ κοχύλια μυτερὰ

ἔρχονται νὰ φᾶνε τὴν ἀσπρίλα μου.
Οἱ γλάροι φέρνουν βόλτες, περιμένουνε
μὰ πρόλαβε ὁ γούστερας
στάθηκε πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι μου
τὴ γλώσσα κρέμασε καὶ φυλᾶ.
Ποιὸς μᾶς ἔφερε σὲ τοῦτο τὸ νησί;
Ἔνας ληστής μακρυμάλλης τὸ μελτέμι
μ' ἓνα κῦμα μονοκόματο μᾶς μάντρωσε, βουλιάξαμε
τὸ μάγουλό μου ἀκούμπησε σ' αὐλακωμένον ἄμμο,
ζῶ καὶ πέθανα, κοίτομαι καὶ σαλεύω
εἶμαι ψάρι ἀρσενικὸ καὶ θηλυκὸ
εἶμαι γιούσουρι, κοράλι μελανὸ
εἶμαι σπασμένο ἄγαλμα ναυαγισμένο
θὰ χλωμιάσει ὁ ἀρχαιολόγος ἂν μὲ βρεῖ.

ΔΕ ΣΤΑΘΗΚΑ μπροστὰ στὴ θάλασσα
δίχως ἀφρούς βούτησα, βρέθηκα βαθιὰ
σὰν ψάρι ἔπλεβα καμαρωτὰ
μπροστὰ μου ἓνα σφουγγάρι ἀνθισμένο
τὸ χέρι ἀπλωσα. Τότε ξύπνησα.

ΜΕΓΑΛΟΣ ΑΕΡΑΣ τὸ μελτέμι
ποὺ φυσᾷ τὰ καλοκαίρια σὲ τοῦτες τὶς θάλασσες.
Στὶς τρεῖς μέρες ξεθυμαίνει ἢ φουντώνει.
"Ἄν πιαστεῖ μὲ τὸ φεγγάρι γεννιέται δράκος.
Μπενζίνες καὶ ψαρόβαρκες ποδίζουνε,
οἱ ναῦτες βλέπουνε κατὰ τὸ Βοριᾶ καὶ βλαστημοῦνε
τὰ ψάρια εἶναι τρυπωμένα, οἱ πεταλίδες σφίξανε,
στὰ λιμάνια τριζοβολοῦνε οἱ πρυμάτσες
τρέχουνε πάνω στὸ νερὸ σπηλιάδες καὶ σφυρίζουνε
σὰ φωτιὲς θαλασσινές, οἱ ξέρες ἀφρίζουνε.
Τὸ μελτέμι πρὶν φυσήξει ρίχνει δροσιὰ
μυρίζει ὅπως τῆς ἐποχῆς τὸ φρούτο
τὸ λέν τοῦ κερασιοῦ, τοῦ καρπουζιοῦ μελτέμι.
Κατὰ τὴ δύναμή του ἀπὸ βραδὺς τρέμουνε τᾶστρα.
"Ὅπου φυσοῦνε τὰ μελτέμια εἶναι ὑγεία
μαλακώνει τὸ σπλάχνο ἢ Νοτιᾶ.
Καθὼς σηκώνεται τὸ μελτέμι βουῖζει κι ἔρχεται,
δρασκελᾶ κάβους καὶ κατάγιαλα
ὄσα φαράγγια καὶ σπηλιές ἔχει κάθε στεριὰ
ὄσα ντουβάρια καὶ στενὰ βρίσκει μπροστά του
ὄσα ξάρτια καὶ κατάρτια
τόσα στόματα ἔχει καὶ χουγιάζει.
Τ' ἀρχαῖα μάρμαρα καλὰ γλυτώσανε, οἱ κολόνες
τόσους πολέμους, τόσους σεισμοὺς—μὰ πῶς,
πῶς ἀντέχουνε χιλιάδες καλοκαίρια
τοῦ μελτεμιοῦ τὰ καρφιὰ καὶ τὰ σφυριὰ ;
Αὐτὴ ἔναι τῶν ἀνθρώπων ἀθάνατη μαστοριά.

ΣΑ ΝΑ ΚΟΠΗΚΕ κανένα σιδερόσκοινο,
 ἔγυρε μονόμπαντα τὸ ξεφόρτωτο βαπόρι.
 Λοξὰ πηδᾶτε πρὶν σκάσει τὸ κῦμα τοῦτο, κρέμνεται
 ὁ ἀγέρας ἔκοψε, ἡ θάλασσα φούσκωσε σὰν καφές.
 Ὁ τιμονιέρης δεμένος στὸ τιμόνι φώναξε :
 —Ποῦ εἶσαι λοστρόμε μας ἀδικοπνιμένε ;
 Σὲ πῆρε μὲ τὶς δυὸ βάρκες μαζί ;
 —Ἄχ κουμπάρε, μέρα Παρασκευὴ
 σοφράνο ἀπ' τὶς Ἀζόρες
 εἶδα τοῦ πάτου τὰ κατακάθια
 ὅπως τραβηχτήκανε πήρανε φόρα τὰ νερὰ
 μὲ τὴ φόρα τους ἔγειρε δίπλα ὁ κόσμος.
 Πλαγιαστὰ τώρα πιά βλέπω τὰ κατάγιαλα
 ξεπλένεται τὸ χῶμα ὅπου φύτευα
 σπόρους διαλεχτοὺς ἀπ' τὰ ταξίδια μου.
 Μὲ τραβοῦνε γυναίκια κλάματα σὰ ρέματα
 τρεῖς κόρες θρηνοῦνε καὶ γυναίκα
 χῶρια ἢ γειτονιά
 δὲν ἀνασαίνω μὰ καλοτυχίζω
 τῶν ἄκλαφτων τὸ ἄργὸ πλέψιμο. Πῶς νὰ σταθῶ ;
 Τότες θὰ πῶ πῶς ἔφταξα ὅπου θὰ ἰδῶ
 μόνο ἄγριους ἀχινιοὺς
 δὲν ἀφίσανε κανέναν αὐγωμένον οἱ φτωχοί.
 Τότες θὰ ξετρυπῶνω μὲ τὶς καλωσύνες κι ἐγὼ
 ὅπως κάτι καβούρια γιαπωνέζικα
 θ' ἀκούω ἀπὸ τὶς πέτρες τοῦ γιαλοῦ
 τοῦ συνοικισμοῦ μας τὰ φωνόγραφα.

ΣΤΑ ΠΡΟΣΗΛΙΑ ένοῦς νησιού τὰ περιβόλια
σέ παράμερη κλειστή άκρογιαλιά
κιτρινίζανε τ' άμπέλια και ροδίζανε τὰ ρίκια
κι ήταν τὸ έμπα του χειμώνα κι άπ' τὸ Μάη πιὸ γλυκό,
μὰ τήν ήβρε ὁ Χάρος μόνη, σεργιανοῦσε στὰ περβόλια
και τήν πήρε τή χλωμή τήν κοπελιά.

ΖΗΤΩ ΠΑΡΗΓΟΡΙΑ νὰ βρω στὸ θάνατο
στὸ θάνατο παρηγοριά δὲ βρίσκω.

ΤΗΝ ΗΛΙΟΓΕΝΝΗΤΗ αὐγή θὰ κλαίω τήν ὀμορφιά σου
και τὸ θαμπὸ τὸ δειλινὸ θὰ κλαίω τή μοναξιά μου.

ΑΔΙΚΟΠΕΘΑΜΕΝΗ ΕΣΥ μὰ διπλοζωντανή μας
γρήγορα πού σε θάψανε κρυφὰ θὰ σ' άναστήσω.

ΚΑΙ ΤΩΡΑ μνημονεύομε τὰ λόγια σου
ὄ,τι έμεινε άπό σένα
σάν τους φτωχοὺς πού ψάχνουν για τσαμπι
σ' άμπέλια τρυγημένα.

ΔΕ ΘΕΛΩ γὼ παρηγοριές
πιὸ κρύες κι άπ' τή λύπη.

Τοῦ ἀδελφοῦ μου

ΑΚΡΟΓΙΑΛΙΕΣ ΚΑΙ θάλασσα σοῦ μύραναν τὸ σῶμα
κι ὅλα τὰ μύρα τοῦ βουνοῦ καὶ μπῆκες μὲς στὸ χῶμα.

Σὰν ἀναστέναξες βαριά πρὶν κόψεις τὴν πνοή σου
πῶς δὲ σκιστήκαν τὰ βουνὰ νὰ ἰδοῦμε τὴν πληγή σου ;

Σὲ θάψαμε ὅπου ἤθελες στὴν ἡμερὴ ραχούλα
ἀργεῖ ὁ ἥλιος τὸ πρωὶ βαστᾶ ἢ γῆς δροσούλα.

Ψιλόλιγνος, μονόκλωνος λιγόνμερος ὁ κρίνος
ἢ δροσερὴ μοσκοβολιὰ τώρα γίνηκε θρῆνος.

Μαῦρο καράβι φάνηκε μὲ τὰ πανιά του πρῶτα
φέρνει τ' ἀδέρφι μου νεκρὸ μὲ τοῦ Βοριᾶ τὸ κῦμα.

Πέταξε τὸ χρυσὸ πουλὶ
ποῦ μᾶς ξυπνοῦσε τὸ πρωὶ
μιὰ δεκαχτούρα λυπημένη πιά φωνάζει.

Μὲς ἀπ' τὰ πεῦκα τὰ ψηλὰ πέταξε ἢ ψυχὴ σου
ὁ ἀγέρας ὅποτε φυσᾶ θ' ἀκούγεται ἢ φωνὴ σου.

Σ' ἓνα κλαράκι κάθησε πουλάκι πληγωμένο
καὶ τὸ κλαράκι μάτωσε κι ἔμεινε ματωμένο.

Η ΘΛΙΨΗ ἔπηξε τὰ κύματα
ἔπεσε χάμω ἀγγελοκρούεται ὁ ναύτης στὸ τιμόνι
— ἔβγα ἥλιε πιά μήπως μᾶς μιλήσουνε
ἀπ' τὰ φιλιστρίνια οἱ ζωντανοὶ
νὰ καταλάβομε πὼς δὲ μαρμάρωσε
ἀπ' τὴ λύπη τῶν πεθαμένων τὸ βαπόρι μας
πὼς κι ἂν εἶναι ὁ οὐρανὸς συλλοῖσμένος
μᾶς πρέπει συλλοή — γιατί
στὸ νησί τοῦτο ποὺ κοντεύομε κι ἀσπρίζει
ἓνα σύννεφο χλωρὸ
ἐκ γεννητῆς σημάδι στὴν κορφή του
ὅσοι προσμένουνε στὸ μῶλο δὲν τὸ ξέρουνε
δὲν τὸ ξέρουνε τὸ μυστικὸ
πὼς θάρθει, μαζεύει δύναμη ἓνα κῦμα
μιὰ μέρα συννεφιασμένη σὰν τὴ σημερινή
καὶ θὰ μᾶς καταπιεῖ
ἐμᾶς καὶ τὰ νησιὰ ποὺ σεργιανοῦμε
τὰ χωριά τους γραμμένα στὶς πλαγιές
τὶς ἔρημες ἀμμουδιές — μόνο τὸν ἥλιο ξέρουνε
ἄχ θὰ βουλιάξουνε κι αὐτές

καὶ τὰ σπίτια καὶ τὰ τζάκια κι ὁ καπνός τους
καὶ τὰ συνήθια κι οἱ καρποὶ
ὅσα ξέρουνε οἱ νοικοκυραῖοι
ὅσα ξέρουνε κι οἱ περαστικοί.

Φαίνονται στὰ βαθειὰ νερὰ
βουνίσιες ραχοκοκκαλιές
ὅσες δὲ φαίνονται πιὸ πολλές..
Πῶς λοιπὸν σὰ βαπόρι νὰ χαρῶ ;
Δέντρα κυλοῦνε στὸν πάτο
βγαίνουνε φύκια στὸν ἄφρὸ
ποτές σὰ βαπόρι δὲ θὰ χαρῶ . .
Καὶ στὸ λιμάνι ὅπου πλησιάζομε
μπροστὰ σὲ τάφο θ' ἀράξομε νωπὸ
μοιρολόγια θ' ἀκούσω καὶ θὰ πῶ
βαπόρι λυπημένο φέρνω
μιανοῦ μονάκριβου ἀδερφοῦ καῦμὸ
κι ὄλωνε τῶν νεκρῶν τὴν πίκρα
βαπόρι φορτωμένο, ἀργὸ
ποὺ ἔρχομαι τὸ χρόνο μιὰ φορὰ
ὅσα φυτρώσανε ἀπ' τὸ κορμὶ αὐτουνοῦ τοῦ νέου
κρίνα θὰ κουβαλῶ
τὸ χρόνο μιὰ φορὰ ὡσότου πιά δὲ θ' ἀρμενίζεται
ἡ χορταριασμένη θάλασσα.

Η ΘΛΙΨΗ είναι πέλαγος κι είν' οί χαρές νησάκια
τὸ πέλαγος είναι πολὺ καὶ τὰ νησάκια λίγα.

ΤΗΣ ΠΙΚΡΕΛΙΑΣ ἓνα βαρὺ κλωνάρι φορτωμένο
ἔγειρε ὅπως διάβαινα καὶ μοῦκλεισε τὰ μάτια.
Εὐχαριστῶ σε πικρελιὰ γιὰ τὸ στραβό σου χᾶδι,
ἔχω μιὰ θλίψη στὴν καρδιά βαρειὰ σὰν τὸν καρπό σου.

ΣΤΗ ΛΙΜΝΗ τῆ Μαβρόλιμνη μὲ τοὺς ψηλοὺς τοὺς ὄχτους
τῆ μιὰ στέκουν οἱ ζωντανοί, τὴν ἄλλ' οἱ πεθαμένοι
πρῶτα κανεὶ δὲ γνώριζα, τώρα πολλοὶ μοῦ κρᾶζουν.

ΑΣ ΔΥΝΟΥΝΤΑΝ οἱ ζωντανοὶ νὰ μᾶς παρηγοροῦσαν
νὰ μᾶς παρηγορήσουνε γιὰ τοὺς ἀποθαμένους.

ΚΑΙ ΣΤΟ ΘΑΝΑΤΟ πάλι πρόσφυγες
τάφους δὲν ἔχετε σὲ κοιμητήρι
κι ἡ γῆς ποὺ ἀπὸ ἀλάργα λαχταρούσατε
δὲν φτάνει ἀλλοίμονο νὰ σᾶς σκεπάσει.

Γραμμένα στη ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΟΠΟΣ, πηδάτε
φιλήστε τὴν ἄμμο σὰ γυναίκα
φιλήστε καὶ τὸ βαρκάκι ποὺ μᾶς ἔφερε
ὅλο τὸ πέλαγος τῆς Κρήτης.
Ἄνθρωποι, ἄνθρωποι, ποτίζουνε..
Λοιπὸν ἔτσι πυκνὰ φυτρώνουνε οἱ φοινικιές ;
Πλούσια, μαῦρα χώματα
μακαρισμένοι γεωργοί . .
ἀδέρφια, σύμμαχοι, φρουροί . .
— Περᾶστε στὰ συρματοπλέγματα.

ΣΥΓΓΥΡΙΣΤΗΚΑΝΕ ΟΙ 300 καὶ πολεμήσανε λουσμῆνοι
μὲ μιὰ φωνή
μιλᾷ τὸ ἐπίγραμμα τοῦ τάφου τους.
"Ἄχ, "Ἕλληνες τοῦ 41 ποιά στόματα παράφωνα
θὰ μαρτυρήσουνε τὴν ταπεινωμένη σας ἀντρέια ;
Περιπλανημένοι σὲ βουνὰ
γιατί δὲν ὀχυρώσανε τὰ Στενά ;
Ξένοι ἀρχηγεύουνε καὶ βασιλεύουνε στὴν Ἑλλάδα ;
Ξένοι βρεθήκανε στὶς Θερμοπύλες . .
Λοιπὸν πάει πιά ἡ εὐκαιρία
ἐξευτελίστηκε κι ἡ ἀπόφαση
νὰ πολεμήσουνε ὡς τὸν τελευταῖο.
Μιὰν Ἑλλάδα πάει χωρὶς ἐπίγραμμα.
Οἱ πλούσιες κοινότητες τοῦ ἐξωτερικοῦ ξεμωράνανε
δὲ θέλουνε νὰ καταλάβουνε τὴ συφορὰ
— καλὸ ἦτ' ἔνε νὰ λέγεις "Ἕλληνας
ἅμα νικούσανε στὴν Ἀλβανία οἱ ξυπόλυτοι.
Καὶ πιά τὰ σώματα τῶν σκλαβωμένων
σκόρπια λείψανα σ' ἐρημωμένο θυσιαστήριο.

ΗΤΑΝΕ ΤΥΧΕΡΟ νὰ γευτοῦμε φρέσκους χουρμάδες
στὰ πεζοδρόμια καὶ τὰ μεϊντάνια τοῦ Καΐρου
διαλαλημένους πολὺ μελωδικὰ
τοῦτο τὸ δεύτερο καλοκαίρι τοῦ πολέμου.
"Αχ, σάριες καὶ μεϊντάνια τοῦ Καΐρου . .
"Αφίσαμε ὅσα ξέρομε συνήθειες, φωτογραφίες
καὶ τὴν ἀσπρικὴ καλοσιδερωμένη,
τὶς ὥρες μας κομματιασμένες ἀπ' τὶς σειρῆνες
— ὅ,τι μᾶς δώσανε τὰ βιβλία τὸ κουβαλοῦμε.
Καὶ σὲ μιὰ στιγμή ὅλα τ' ἀφίσαμε.
"Αχ, σάριες καὶ μεϊντάνια τοῦ Καΐρου . .
Φούσκωσε ὁ Νεῖλος καὶ σηκώνει
τὶς ψηλόπλωρες φελουῦκες μπρὸς στοὺς κήπους
ἢ πλούσια λάσπη τοῦ ποῦ ἔθρεψε τοὺς αἰῶνες
φέτος θὰ θρέψει καὶ τοὺς πρόσφυγες, ἐμᾶς.
Καὶ βλέπε πιά Αἴγυπτο, μάθαινε. Ποτὲς
ποτὲς μὴ μοιάσεις τῆς Εὐρώπης, βλέπεις
πῶς τριγυρίζουνε σαπουνισμένοι, ξουρισμένοι
ἀμίλητοι στρατιῶτες, δίχως τραγούδια μεθυσμένοι
μὲ τὰ στραβὰ σκουφιὰ—οἱ μάνες τους
στ' ἀμίλητα χωριὰ τῆς Ἀγγλίας, τοῦ Καναδᾶ
κι αὐτὲς ἀμίλητα περιμένουνε.
Ποιὸς λοιπὸν ἀποκρίνεται, ποιὸς μετρᾶ ;
Πληθαίνουνε τὰ πτώματα στὴν ἄμμο καὶ στὰ κύματα . .
"Ε, μὴν κόβετε τὴν παράσταση ποντικάκια, μαϊμοῦδες
χορέψτε Νάνοι μὲ πρόσωπα σουβαντισμένα,
μάγοι ποῦ καταπίνετε φωτιές. Καὶ μεῖς στὸ πεζοδρόμιο
σκουπίζομε κρυφὰ τὶς πληγές μας.

ἘΠΗΞΕ ἡ σιωπὴ τῆς δουλείας
μετὰ τοὺς βρόντους, τῆ σκληρῆ χαρὰ
τοῦ πολέμου ποὺ τὸν δέχτηκε ὁ λαός.
Οὔτε θρῆνοι τώρα, οὔτε δάκρυα
ἀποκάνανε οἱ Ἕλληνες καὶ οἱ γυναῖκες τους,
στραγγίζει τὸ γένος τους σταγόνα πρὸς σταγόνα
τρέχει τὸ αἷμα τους ἀπ' τὶς ἄκριες τῶν χειλιῶν
ποὺ πετρώσανε μ' ἓνα μειδίαμα.
Τὸ μειδίαμα τῆς ἐλπίδας ποὺ κυκλοφοροῦσε
στὴν ὑπαιθρο καὶ στὴν πρωτεύουσα
στὰ ἔξαλλα πρόσωπα τῶν πολεμιστῶν
καὶ στὰ πρόσωπα τῶν πρώτων νεκρῶν μας.
Ἄχ, πρὶν στραγγίσουνε οἱ ψυχές
πρὶν παραδώσουνε τὸν ὄπλισμό τους οἱ ὀπλίτες
οὔτε θρῆνοι, οὔτε δάκρυα
ἢ ζωὴ τρέχει σ' ἓνα ὑπόγειο
ἀπὸ βαρέλι ξεχασμένο.
Μεγάλωσε ἡ νύχτα, τὸ λιοστάσι δὲν ἔρχεται
γιατί νὰ σηκωθοῦνε ἀπ' τὸ στρῶμα ;
Δὲν ὑπάρχει τράμ, δὲν ὑπάρχει νόημα
ἢ πολιτεία ζάρωσε σὰν τρελλὴ μητέρα
χαλάσανε οἱ φιλίες, οἱ φροντίδες.

Ἡ Ἑλλάδα ὅλη μὲ κουρέλια στὰ γόνατα
καὶ τὸ καρτερικὸ μειδίαμα τῆς τρελλῆς μητέρας.
Γύρω ἢ σιωπὴ δὲν ἔχει τέλος.
Δὲν εἶναι δικές μας πιά οἱ ὄρες
τὰκ-τὰκ πέφτουνε οἱ ταιριασμένες πέτρες
τὰ ὀλόχρυσά μωσαϊκὰ
ἀγριέψανε κι οἱ μέλισσες
δὲ χωροῦνε σὲ κοφίνια,
βουϊζοῦνε ἀπειλητικὰ μὲς στὶς κουφάλες
πλῆθος κουφάλες, μήπως ἦρθε ἡ ἀνοιξη ;
Μὴν εἴμαστε στὸν Ὑμηττό ;
Σὲ ποιανοῦ χτῆμα βουϊζει τόσοσ γόνος ;
«Τ' ἀερόπλανα, τ' ἀερόπλανα», στριγγλίζοῦνε ὅλοι
οἱ περιφρονημένοι κι οἱ δοξασμένοι ὅλοι μαζύ..
Δὲν ξεχωρίζοῦνε πιά οἱ νοικοκύρηδες.
Ποιός τρυγᾷ τὸ μέλι ; τ' ἀμπέλι ;
Οὔτε τρύγος, οὔτε συγκομιδὴ.
Καλοκαιριάζοντας μοναδικὸς ἀλαλαγμὸς
θ' ἀλαλάζοῦνε τὰ τζιτζίκια
ζέστη χρυσή, θάλασσες μετὰξι
τί μήνας ἔρχεται ; *Ο λόγγος τοῦτος ἐλαιώνας ;
Οὔτε βέλασμα, οὔτε κακάρισμα, οὔτε μιὰ κουπιά.
Ἐδῶ ἀρχίζει Ἑλλάδα, ἄρα καὶ ἡ δουλωμένη Εὐρώπη.

ΠΟΥΛΗΘΗΚΑΜΕ ΓΙΑ νὰ φύγομε ἀπ' τὴν Αἴγυπτο
ἀντικρύζομε θάλασσα κερδισμένη
στὸ περιθαλάσσιο τῆς Συρίας.
Λοιπὸν οἱ μαῦροι βράχοι μᾶς στηλώνουνε τὶς πλάτες
τὸ δεξί μας χέρι λύθηκε, τιμονεύει
ὅσα καϊκία περνοῦνε—παλιὰ τέχνη μας,
τὰ χεῖλια μουρμουρίζουνε μὲ τὰ πεῦκα.
Πῶς προσπερνοῦνε ἀργές καμῆλες τί παράξενο ;
Γυρίζοντας θὰ πάρω μιὰ στή Σάμο — ἴσως
ἴσως βγεῖ πιὸ συμφερτικὴ ἀπὸ δυὸ γαϊδούρια.
Μὰ πότε θὰ γυρίσομε ;
Τώρα τὰ σώματά μας πᾶνε μὲ τοὺς ἀέρηδες
κοπήκανε στὰ τέσσερα—πάρτε μας
θαλασσινοὶ ἀέρηδες, λάβατε πάλι τὴν ἀξία σας
φύγαμε ἀπ' τ' ἄθλια μεσόγεια ποὺ σᾶς ξέρανε
σὰν ἀκόλουθους τῆς κακοκαιριᾶς
μὰ ἐμεῖς σταματούσαμε στὰ σταυροδρόμια
σᾶς μελετούσαμε—γιατὶ σᾶς χρωστοῦμε πολλὰ
καὶ γὼ σᾶς χρωστῶ τὸν πρῶτον ποὺ ἀγάπησε
τὴ μαυρίλα τοῦ λαιμοῦ μου
ὅλα τ' ἀδέρφια ποὺ ἔκανα καὶ τὴν ὕστερή μου γνώση.
Μὰ ἐσεῖς κάνετε χωρὶς ἐμᾶς καιροὶ
χωρὶς Ἕλληνες ποὺ ἀνεμοταξιδεύουνε ;
Λοιπὸν πάλι καθίσαμε στὴν ἄκρια τῆς θάλασσας.
Ἄδικα μᾶς μαστιγώνει ὁ ἀφέντης ποὺ μᾶς ἀγόρασε
τὸν γελάσαμε . . τὰ μάτια μας φτάνουνε

μιάν ἄλλη ἄκρια τῆς θάλασσας
δὲν εἶμαστε γιὰ δουλειά . .
Θυμούμαστε τὴ δική μας θάλασσα, ὡχ καῦμός,
τὴν κυκλώσανε καὶ μᾶς ξεκληρίζουνε οἱ Ναζῆδες.
Ἄχ, τί κρυφομιλάτε, φουσηῖτε πιά καιροὶ
νά δροσιστοῦνε οἱ σκλάβοι κι οἱ πρόσφυγες.

ΤΗ ΘΥΜΗΣΗ σου Ἑλλάδα περπατοῦμε ἀβασίλεφτη . .
Ποῦ νὰ παραμερίσομε νὰ κλάψομε ;
Ποιά εὐωδία, ποιό ἄκουσμα θὰ γίνεῖ ἀφορμὴ ;
Στὸ λόφο ποῦ πρωτοείδαμε πάλι ἐλιές ;
Ποιὸς ἔχει πιὸ γερὴ ψυχὴ μελετώντας τ' ὄνομά σου
νά πεθυμίσει δάκρυα
ὅπως πεθυμιέται τὸ κρασί
νά μᾶς φωνάξει μιὰ βραδυὰ
ὡς τὴν αὐγὴ ὅλοι μας νὰ κλάψομε ;

ΠΑΛΙ ΟΡΓΩΝΟΥΝΕ οἱ φελλάχοι τ' ἀνοιξιὰτικα
τρίτος χρόνος τῆς ἐξορίας μας, Ἕλληνες
τ' ἀλέτρια ξύλινα κι ἐδῶ
κι ἐδῶ πεζούλια καὶ χωράφια φτωχά . .
πῶς μοιάζουνε τὰ χῶματα κι ὁ κόπος τοῦ ζευγαῖ,
ἄλλα καλημερίσματα ὅμως
ἄλλες εὐκὲς γιὰ λυτρωμὸ
στὸν τόπο μας παίρνουνε, δίνουνε . .

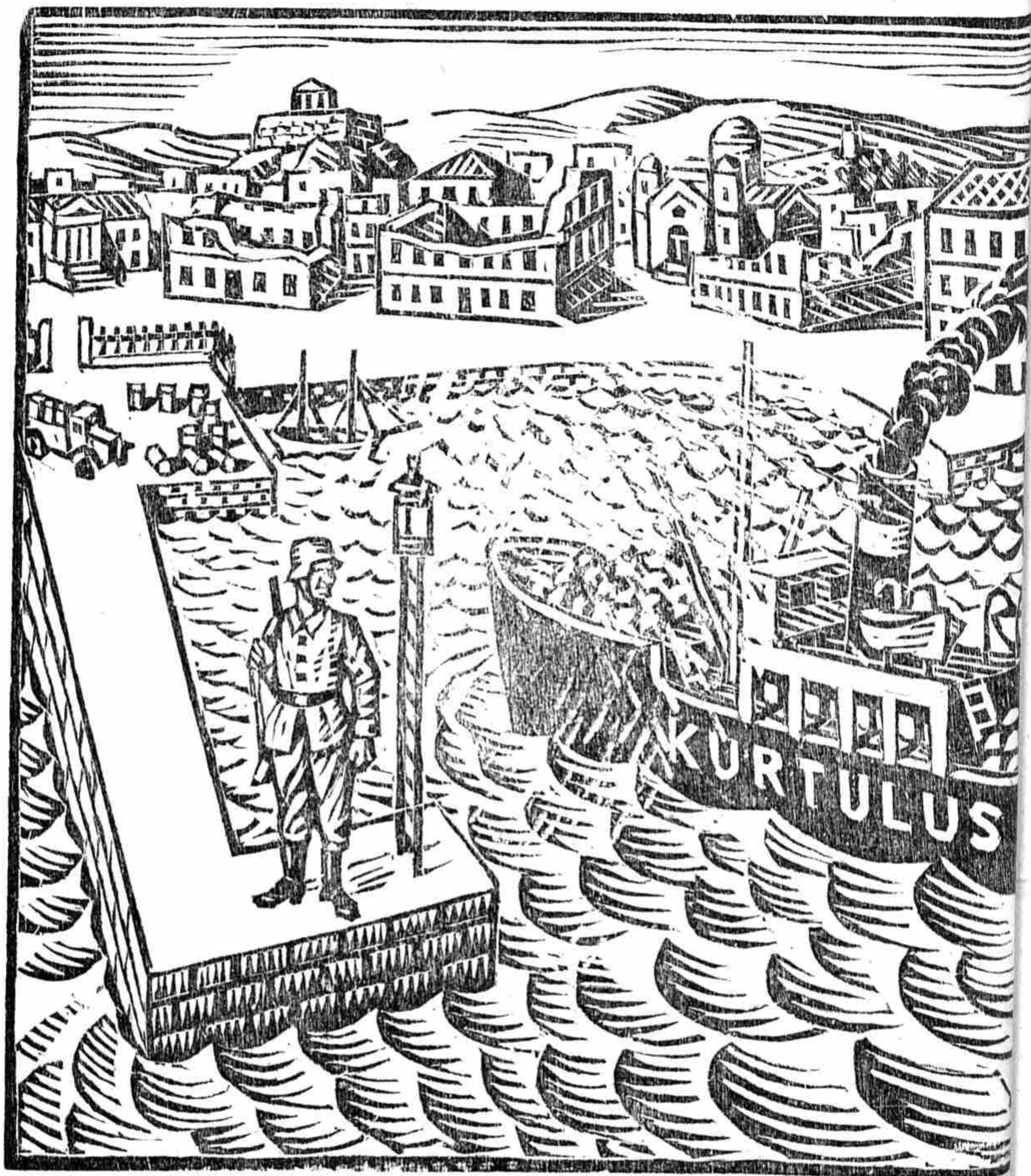
Ο ΑΣΠΑΡΤΟΣ πόθος ανάβλυσε και πάγωσε
πάγωσε τὸ χειμῶνα, τὸ χειμῶνα
ποῦ εἶσαι ; Φώναξε ν' ἀκούσω . .
Καὶ πῶς θὰ φωνάξω γιὰ ν' ἀκούσεις ;
Ἐστράφτουνε, γίνανε σταλαχτίτες οἱ φωνές
ἄχ ἀκατάδεχτοι ἐμεῖς, δὲν εἶπαμε ὀνόματα
λυῶσαν τὰ κρούσταλλα, χαθήκανε οἱ φωνές.

ΕΛΑ ΣΕ φωνάζω καταμεσίς στή μάχη
ἔλα σέ φωτάζω καταμεσίς στήν ἔρημο.

ΠΕΡΑΣΑΜΕ ΠΑΛΑΤΙΑ κλειστά, κλειστά περβόλια
κράζανε στὸν ὕπνο τους τὰ πουλιὰ
περάσαμε τὸ κανάλι τὰ μεσάνυχτα
ὁ διπλὸς ἴσκιος μας στάθηκε
σὲ φεγγαροσκέπαστη σπηλιά.

ΜΑΣ ΣΚΛΑΒΩΣΕ ἡ ἀπόσταση
μᾶς ξαγόρασε ἡ ἀντάμωση
τὸ καλοκαίρι μᾶς πλησίασε
τὸ καλοκαίρι μᾶς πρόδωσε
ὁ πόνος μᾶς ἔνωσε
τὸ δίκιο μᾶς χώρισε.

ΔΥΟ — ΤΡΕΙΣ, τρεῖς— τέσσερις
οἱ ὄρες τῆς ἀδυναμίας τῶν ψυχῶν
δὲν συνταχτήκαμε ἀκόμη, ἄς μὴν πεθάνομε
ἔλεος, μᾶς χρειάζεται καιρὸς γιὰ περισυλλογὴ
ὡς Ἕλληνες νὰ καταλάβομε τί πάθαμε,
ἢ παλιὰ γνώση μας ναυάγησε
σὲ θάλασσες κλειστὲς ὅπως τοῦ Κορινθιακοῦ.
Ἄργοῦνε ἀκόμα ἢ κοντεύουνε ;
Οἱ δίκιοι πόθοι ποὺ ξεκινοῦνε ὅπως οἱ γερανοὶ
ἀπὸ μιὰ πελαγίσια πέτρα
κι ὅπως πετοῦνε χαμηλὰ — ξυστὰ
καθρεφτίζονται φτερὰ γιαλιστερά . .
Τόση μιὰ χειμωνιάτικη διαύγεια
ἄχ πότε θ' ἀρμενίσομε ;
Ν' ἀντιφεγγίζομε οἱ φτερωμένες νίκες
μὲς στῆς ψυχῆς μας τὰ νερά.
Καὶ λίγα πρόσωπα, τοπεῖα γλυτωμένα.
Ἄχ γιὰ θυμῆστε μας καὶ σεῖς
ἦρθε κανένα μήνυμα ;
Φιληθήκαμε ἢ μόνο στέναξε ὁ περαστικός ;
Χριστέ μου ἄς μὴν πεθάνομε στὴν ξενιτεία . .

ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ στήν Πόλη
στοῦ Σεκερτζή τὸ μῶλο
φορτώνει ἓνα βαπόρι
βαπόρι—βαπόρι
λακέρδα καὶ φασόλια
ρεβύθια καὶ φακὴ
νὰ πάει στήν Ἑλλάδα,
τί τρέχει στήν Ἑλλάδα
χώρα μαρτυρική;

Εἶπαν τὸ ναὶ οἱ Γερμανοὶ
οἱ Γερμανοὶ καὶ Ἴταλοι
οἱ Ἄγγλοι μὲ τοὺς Ἕλληνας
δὲν πολεμήσανε μαζί;
Μαζὶ ἀδέρφια ὡς τὰ χτές;
Αὐτὸς εἶν' ἄλλος πόλεμος
δὲ θὰ τελειώσει ὁ πόλεμος
ὄλα τὰ ἔθνη ἂν δὲ γευτοῦν
σάρκες ἀδερφικές.

Οἱ Ἕλληες ἄγγλοι τῶρα λένε ὁ—κέ
σαρπάρει τὸ βαπόρι
τὸ λένε «Κουρτουλοῦς»
σημαίνει «Σωτηρία»
Τουρκῶν πρὸς Χριστιανούς.
Ἄφίνει ὄξω δέματα
ἐννια χιλιάδες δέματα
πῶς φεύγει; πῶς φεύγει;
Χωρὶς τὰ δέματά μας
μὲ δάκρυα τυλιμένα
μὲ πόνο ἀγορασμένα
δὲν εἶναι ἡ σύσταση σωστή;
Τί ὠφελεῖ ἡ σύσταση;
Ἄφοῦ ὄλοι πεινοῦνε;
Τίποτα πιά δὲν ἔχουνε
οὔτε δυὸ ξυλοκάρβουνα
οὔτε ἓναν κόμπο λάδι
καὶ ποιόν νὰ πρωτολυπηθεῖς;
Κι ἡ λύπη λιγοστή
νὰ λυπηθεῖς τοὺς γέρους
ποὺ δὲν καταλαβαίνουνε
τοὺς νέους ποὺ καταλάβανε
πήγανε στρατιῶτες
γίνανε σὲ μιὰ νύχτα
ὄλοι καλοὶ στρατιῶτες.
Κι ὡς στρατιῶτες νηστικοί.
Ἑλλάδα ἴσον νηστεία
σὲ πόλεμο καὶ εἰρήνη
αὐτὴ ἔναι ἡ ἀμοιβὴ μας

αὐτὴ ἔναι ἡ ἀπαντοχὴ μας
τὰ πόδια μας θαμμένα
στὰ χιόνια — στὰ χιόνια
τὰ σώματά μας σπρώχνουνε
φίλοι στὰ καροτσάκια.
Νὰ λυπηθεῖς τοὺς ἄντρες
καλοὺς ἄχρηστους ἄντρες
ποὺ δὲν ξανάβρανε δουλειὰ
ποὺ δὲν ξανάβρανε ἀγορὰ
αὐτὴ ἔναι ἡ Σαλονίκη;
Τὰ Γιάννενα; ἡ Λαμία;
Ἡ Κρήτη, ἡ Κρήτη;
Μιὰ Κρήτη δίχως ἄντρες,
σύγκορμη πῆγε ἡ Κρήτη
στὴν Κρήτη μόνες πολεμοῦν
γυναῖκες πάνω στὰ βουνά,
τὸ λέει τὸ βαπόρι,
καπνὸ εἶδε τὸ βαπόρι
μοναδικὸ βαπόρι
περνᾶ τὰ ἑλληνικὰ νερὰ
παντέρημα—παντέρημα
ἡ Ἑλλάδα φέτος χάνεται
ἔξω ἀπὸ μάτι ἀνθρώπου
μὰ κι ὁ ἐχθρὸς μας χάνεται.
ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ κακὸ
τὸ φετεινὸ θανατικὸ
ἀγνή ἔχθρα καὶ πείνα.

Αὐτὰ λέει τὸ βαπόρι
βαπόρι—βαπόρι
ἄλλοτες τὸ φωνάζανε
«παπόρι—παπόρι»
παιδάκια τοῦ σχολείου
σὰν πρόβαλε βαπόρι
στὰ ἔξυπνα λιμάνια
στὸν ἔξυπνο γιαλό.
Καὶ τώρα ποῦ βαπόρι ;
Πῶς ζοῦν χωρὶς βαπόρι ;
Πᾶνε καὶ τὰ ψαράδια
πᾶνε πιά κι οἱ μπενζίνες
οἱ θάλασσες νεκρές.
Τώρα φτάνει τὸ βαπόρι
μὲς τὸν καμμένον Πειραιᾶ
— ὦχ τοῦ τὴν κάψαν τὴν καρδιά
οὔτε βοή, οὔτε σφύριγμα
οὔτε ρόδα, οὔτε κλάξον.
Κι ὡς ρίχνει τὶς πρυμάτσες
ἕνα κοπάδι κόρακες
πετάει ἀπ' τὰ καμμένα
στὰ ξάρτια πάνω κάθισε
ἢ θλίψη αὐτῆς τῆς χώρας.
—οἱ Λαζοὶ ναῦτες κυττάζουνε, κερώνουνε —
καὶ τώρα βίντσια τρίζουνε
φορτίο—φορτίο
μὰ πρὶν τ' ἀμπάρι ἀνοίξουνε
οἱ λόγχεις, οἱ λόγχεις
καὶ μὲ τὶς λόγχεις στὰ πλευρά

ἦρθανε οἱ χαμάληδες
αὐτοί, αὐτοὶ χαμάληδες ;
Οἱ Πειραιῶτες ξακουστοὶ
οἱ σβέλτοι καὶ οἱ βλάστημοι !
Πέρνουνε μισὸ βῆμα μπρὸς
καὶ μὲ τὰ χέρια τους ψηλὰ
γυρεύουνε τσιγάρο
—οἱ Λαζοὶ ναῦτες κυττάζουνε, δακρῦζουνε.
Ἄδειάζει τὸ βαπόρι,
πάλι φεύγει τὸ βαπόρι,
βαπόρι—βαπόρι
βαπόρι τρομαγμένο,
ἔφυγες βιαστικό.
Τί ἔφερες ; Τί ν᾿φερνα ;
Μιὰν εἶδηση ; Οὔτε εἶδηση
εἶναι ζωντανοί ; Δὲν ξέρομε
εἶναι ζωὴ αὐτή, ζωὴ
γιὰ ἐμεῖς εἴμαστε οἱ νεκροὶ
τὰ κρέατα καὶ τὰ ψωμιὰ
κι οἱ λίρες ὅλα ψέμματα ;
Εἶχα κι ἐγὼ ἄδερφὸ νεκρὸ
μὰ ὠραιότατο νεκρὸ,
στὸ μῶλο μὴν κατέβηκε
μὲ γυλιὸ καὶ κράνος ;
Ἄφοῦ πήγανε οἱ Ἕλληνες
ὅλοι νεκροὶ καὶ ζωντανοὶ
χλωμοὶ κι ἄκέριοι πήγανε
οἱ Ἕλληνες πανστρατιὰ
ὅλοι νὰ πολεμήσουνε

όλοι για έναν λόγο
έναν λόγο που δέ λέγεται
χωρίς όπλο στο χέρι.
Δέν έφερνες κανένανε
μαυριδερό, ξερακιανό
συζητητή του δίκιου του
δίχως και πολλά γράμματα
μέ τρυπημένη άρβύλα ;

“Αχ ξένο ξενοβάπορο
άν πᾶς άλλο ταξίδι
νά περιμένεις πιό πολύ
κι άφουγκράσου καλύτερα
τούς πεινασμένους “Ελληνες
οί πεινασμένοι “Ελληνες
κρίνουνε, πάντα κρίνουνε
πάλι αὐτοί θά κρίνουνε.

ΒΡΕΞΕ ΟΥΡΑΝΕ φέτος πολύ
νά κάν' ή άφανισμένη γῆς χορτάρι
κι από τούς πεθαμένους που πληθαίνουνε
νά ώφελήθοῦνε οί ζωντανοί
τό πικροράδικο, τή βρούβα, τό βλαστάρι.

Ω ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΕΝΗ μας Πατρίδα
πῶς σηκώνεις τὸ βάρος τῆς σκλαβιάς ;
Μὲ τί ψωμάκι θρέφεις καὶ τοὺς ἀνάξιους σύμμαχους
ποὺ δὲν προλάβανε τὰ βαπόρια τους ; "Αχ φίλοι
ὄμορφα ποὺ μαλώναμε στὰ καφενεῖα,
τὰ καφενεῖα τώρα κρυφομίλητα.
Κι ὁ Πελοπίδας στὰ Ἐξάρχεια κέρασε πρῶτος
κι εὐκήθηκε νίκη τοῦ Λαοῦ
νὰ λυτρωθοῦμε ἀπὸ ἀνάξιους κυβερνητές
«ἀνάξιοι ἄντρες» εἶπε «μᾶς κυβερνοῦνε . . ».
Τὸν ἄκουσε ἓνας μυστικὸς
ἦρθε περίπολο καὶ τὸν πῆρε
ἀπ' τὸ τραπέζι μας—κι ἐμεῖς τί κάναμε ;
"Ἐπρεπε νὰ σηκωθοῦμε ὅλοι μαζί . .
—ἀκόμα δὲ μᾶς εἶχε μιλήσει τὸ χωνί—
Τὸ ἴδιο λάθος κάνουνε οἱ νικημένοι
κάνουν ὑπομονή . .
Καὶ μᾶς τὸν πήρανε, τὸν καλύτερο τῆς παρέας
πόσες τέχνες ἤξερε . . ἔκανε τὸ μανάβη
ἄλλα φώναζε κι ἄλλα εἶχε στὸ καρότσι
πεύραζε τίς γυναῖκες—πρῶτος τραγουδιστῆς
γύρισε ἀπ' τὸ μέτωπο μὲ γένια
βλαστημώντας στρατηγούς καὶ κυβερνητές,
ἄχ τῆς παρέας ὁ ρήτορας μᾶς τὸν φέρανε
σὲ δυὸ σανίδια ξαπλωμένον
ἢ ὄψη του ἀπείραχτη, τὸ χεῖλι του ἀκόμη ἄχνιζε
ἄχ πόσο νὰ ὑπομονέψομε ; ποιοὶ μᾶς προδώσανε ;
Κάθε φορὰ ποιοὶ μᾶς προδίνουνε ;

ΜΟΥΠΑΝΕ ΠΩΣ πέθανε στην Ἀθήνα ἡ θεία Ἑλλη
πάει ὁ ξάστερος νοῦς ποὺ χώρεσε
τὴν τάξη τῶν ἑορτῶν τῆς Ὁρθοδοξίας
καὶ τὴ σοφία τῆς Ἐπανάστασης,
πάει τὸ λεπτό, λεπτὸ σῶμα κι ἀκατάβλητο
νήστεψε ὅλο τὸ χειμῶνα
γιὰ τοὺς νεομάρτυρες
ποὺ ξεψυχούσανε στὰ πεζοδρόμια—τώρα
μὴν περιμένεις ἀπὸ μᾶς θεία Ἑλλη
μνημόσυνο ἢ τρισάγιο.
Θεὸ δὲ γνωρίζομε
— Ὡσπου νὰ λεφτερώσωμε τοὺς τάφους σας.

ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΙ ΤΟΥ πολέμου κατατάξτε
καὶ τ' ἀγοράκι αὐτὸ ποὺ ξελογιάστηκε
μ' ἓνα γιαλιστερό εὔρημα μὲς στὴν ἄμμο
στὴν ἄμμο ποὺ γυμνάζονται στρατιῶτες.
Εἶχε χάρες καὶ χατήρια τόσα
νὰ ξεπλανέψει ὅλα τὰ συνομήλικα
τὰ λιμασμένα τῆς Εὐρώπης
ποὺ φράζουνε τίς πύλες σας.
Φτάνει ὅμως νὰ μὴ θυμηθεῖ καὶ σᾶς γυρεύει
τὰ πολύχρωμα κι ἄβλαβα παιχνίδια του.

ΑΧ ἐπισμηνία πάντα τρελλός, ποῦ ἀκούστηκε
βουτιές μὲ μηχανές τόσο παλιές ;
Σὲ περιμέναμε Σαββατοκύριακο
στὶς 14 Μαΐου μὰ ἐσὺ πετοῦσες
πάνω ἀπ' τῆς Γιάφας τὶς πορτοκαλιές.

Ἄχ τῶν ματιῶν σου τὸ χαμόγελο
καθρέφτιζε κάποια ξάστερη περιοχή.
Σὲ θαμπώσανε ἄραγε τ' ἄσπρα δώματα ;
τὰ μοναστήρια τοῦ Ἰορδάνη, ἀγγελοπάρθηκες
σὰ νὰ πλησίασες ἑλληνικὴ ἐξοχή ;

Μικρόσωμε, δεμένε σὰν ἀμύγδαλο
πόθησες ὅλες τῆς ζωῆς τὶς ἀγκαλιές
ποιὰ ἡδονὴ σὲ πλάνεψε ; ἄχ δὲν ἄνοιξε
τῆς στερνῆς στιγμῆς σου τ' ἀλεξίπτωτο
πάνω ἀπ' τῆς Γιάφας τὶς πορτοκαλιές.

Καὶ νᾶσαι πάλι, τὸν Αὐγούστο λουλούδισες
— ὅμοιο χορτάρι τῶν τρελλῶν
καὶ τῶν προσταγμένων θυσιῶν.
— «Ὁ τάφος τοῦ Γιουνάνη» λέει ὁ Ἄραβας φύλακας
«Γιουνάνης», ἐκ τοῦ «Ἰων»
στὴ δεξιὰ πλευρὰ στὰ δεντρολίβανα
στὸ κοιμητήριό τῆς Σιών.

ΜΕΓΑΛΟ ΣΟΪ ὁ λαός

Ἄπ' τὰ παλιὰ τζάκια τὸ πιὸ παλιὸ
πολλές φορές ξεχνᾶ, ὅποτε ὅμως θυμηθεῖ
τιμᾶ τις γυναῖκες του. Σὰν ἀκούστηκε
πὼς βασάνισαν οἱ φασίστες τὴν Ἡλέκτρα
βγήκε ἀπόφαση, τὸ φωνάξανε τὰ χωνιά
πὼς θὰ πάρομε πίσω τὸ αἷμα της.
Δὲν εἶδε κανεὶς πότε τῆς κόψαν τὰ μαλλιά
πότε τῆς κάψανε τὸ στήθος.
Στὸ τσιμεντένιο πάτωμα δὲ φάνηκε ὁ σταυρὸς
πῆραν διπλὸ τὸ μεροκάματο οἱ σταυρωτῆδες.
Ὡσπου ἔσβυσε ἡ λαμπάδα μας ἡ χυμένη
μὲ τὸ μέλι μὲ τὸν πόνο μας πλασμένη
σώθηκε τὸ φυτίλι, λόγο δὲν τῆς πήρανε
τὴν πετάξανε—κάποιος περαστικὸς
ντράπηκε τῆ μάνη πού τὸν γέννησε, τῆ σήκωσε.
Καὶ πιά ὅλον τὸ μήνα ἐκεῖνον κάθε νύχτα
βρίσκανε ἀπὸ ἕναν δυὸ
ναζῆδες καὶ προδότες καρφωμένους
ἀπάνω τους ἕνα χαρτὶ ἔγραφε ΗΛΕΚΤΡΑ
στὰ τέρματα καὶ στοὺς συνοικισμοὺς
ἀπὸ τὸ ἕνα ὠς τοὺς τριάντα, μετρημένους.
Τριάντα μάνες κλάψανε καὶ μία ἡ δική της.
«Μεγάλο ψυχομέτρι ὁ λαός» .. λένε συλλοῖσμένοι
στὰ ξένα χώματα οἱ σκορπισμένοι
« .. τὸ δίκιο ἀκριβὸ .. »